

Jaša & Jyrki Rieki Friendly War (Priateljska vojna)

Otvoritev razstave v petek, 10. februarja, ob 20. uri
KiBela / KIBLA Maribor

*There are days meant for those who love,
then are days meant to do some good,
and days to sit around and wine about,
but still there are days where you need to pick a friend
and declare war.*

Teksti, ki spremljajo takšne ali drugačne razstave, performanse, prostorske instalacije in vse drugo, kar tvori mozaik sodobnih vizualnih umetnosti, se navadno začnejo s predstavitev sodelujočih umetnikov, njihovega dosedanjega dela in nenazadnje s poskusom njihove formalno-vsebinske umestitve v odnosu do množice tendenc, ki prepletajo polje likovnega.

Na tem mestu bi bil vasarijevski uvod z biografijama obeh avtorjev neprimeren, nesmiseln in pravzaprav v nasprotju z duhom projekta, pri katerem gre, vsaj kar se avtorstva tiče, za čim bolj brezšiven spoj dveh likovnih izrazov in ustvarjalnih pristopov. Na nivoju posameznih detajlov je seveda mogoče razbrati dva različna likovna jezika, vendar pa konceptualna zasnova in sama postavitvev – njen psihološki in čutni efekt – delujeta na ravni, kjer se o individualnem avtorstvu ne da več govoriti. S trkom dveh avtorjev – njunih praks, načinov delovanja in razmišljanja – je v tradicionalno enačbo ustvarjanja vstavljen še drugi subjekt; pride do rojstva nove, dvoglave, ustvarjalne entitete in preko nje do nastanka ambientalnega dela skoraj epskih razsežnosti, ki se iz razstavnega prostora razlije čez skoraj celotno Kiblo.

Prav tako ni namen tega teksta, da ubesedi, opiše in jasno konkretizira postavitvev, ki govori sama zase in noče biti pomensko zakoličena. Vprašanje, ki v bralcu neizbežno vznikne, je, kaj je torej namen pričujočega teksta. Če ni niti predstavitev avtorjev niti opis in pojasnilo razstave, naj služi kot sopotnik k njej, kot kratek vzporedni dialog, ki priča o nekaterih razmišljanjih, ki stojijo za postavitvijo.

Kiblin galerijski prostor KiBela je s svojimi stebri, izrazito longitudinalnostjo, fragmentiranostjo prostora v nekakšne niše in nenazadnje z zadržanim štukom nadvse nekonvencionalen razstavni prostor. Frustrirajoč za vse, ki si v njem želijo postaviti vljudno, v modernizmu zasidrano razstavo – razstavo, ki nudi delom prostor za dihanje, kjer so dela edini govorci, prostor pa je le molčeče, nevtralnno in kar se da nevsiljivo okolje. Toda prav takšni – netipični in za marsikoga neprimerni – prostori odpirajo neslutene in pogosto presenetljive možnosti razstavljanja. KiBela ni le še eno belo prizorišče, namenjeno korektni prezentaciji umetnosti – s skoraj bazilikalnim tlorisom se tiho vpne v dolgo kontinuiteto sakralnih prostorov, ki sega od starokrščanskih bazilik pa vse do sodobnih zasnov cerkva. Prostor sam je nosilec preštevilnih vsebin in asociacij, da bi mogla dela v njem bivati brez neizbežno vsiljenih konotacij. Kliče po *site-specific* posegu, ki bi aludiral na to izročilo; se z njim poigral, ga interpretiral in iskal nove možnosti sakralnega v okolijah, ki so, vsaj skladno z uveljavljenimi ločnicami, razumljena kot nedvomno profana.

Prav na točki referiranja sodobne umetnosti na religiozno pa pride do težko obhodnega zapleta. Svet sodobne umetnosti, z vso množico institucij in raznoterih individualnih akterjev, a priori zavzema izrazito levičarsko, liberalno in pogosto anticerkveno pozicijo. To skoraj vsako rabo sakralnega spremeni v zlorabo – v iskanje pozornosti s cenenim šokom, provokacijo. Tovrstne strategije so že tako dolgo stalnica samopromocije umetnikov in predmet raznovrstnih škandalov, da se ob vsaki predelani religiozni podobi, ob vsakem mejnem mešanju jezika sakralnega in profanega hitro pojavi tok misli, ki vse skupaj ovrže kot le še eno od številnih ironičnih kritik izbrane religiozne doktrine.

Vprašanje, ki ga je smiselno zastaviti, je, kje v prepletu sodobnih umetniških praks in razmišljanj je mesto za raziskovanje nečesa, kar presega materialno dejstvo našega obstoja. Kje in kakšni so prostori, ki danes omogočajo meditacijo, paralelno tisti, ki jo je včasih vsem ponujala religija? Na tej točki lahko nekaj možnih odgovorov ponudi prav sodobna umetniška produkcija, ki omogoča materializacijo hipotetičnih resničnosti – kot povodov k razmišljanju in hkrati kot dejanskih prostorov, ki gledalca zaobjamejo in ga posrkajo v konstrukt z raznolikimi, pogosto paradoksnimi pomenskimi poudarki. Tako se ponuja skoraj neizčrpen potencial za eksperimentiranje z bolj ali manj ekstremnimi idejami v nadzorovanem okolju, kjer vsako dejanje postane performans in še tako nesramna ideja le domiselna kaprica umetnika. Takšno pozicioniranje umetnosti je seveda utopično, a vendar je še tako neverjetna utopija včasih prijeten oddih od vsakodnevnih zablod, zapovedanega iskanja sreče in samorealizacije.

Žiga Dobnikar

Vabljene in vabljeni! Vstopnine ni.

10. februar 2012 – 5. marec 2012
Odprtje: 10. februar 2012 ob 20. uri
KiBela / KIBLA Maribor

Posebna zahvala za podporo pri projektu:
Erik Vidmar, Peter Žula
Sodelovanje pri postavitvi: Luka Uršič
Zvok: Kalu, Junzi, Fejzo

KiBela je odprta vsak delovnik od 9. do 22. ure in v soboto od 16. do 22. ure, v nedeljo zaprto.

Podpora: EU-EACEA, program Kultura, Bruselj, Ministrstvo RS za kulturo, Mestna občina Maribor, Urad za mladino.

Partner: Ganes Pratt